

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-1



Brno 2019

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-1



100 (Státní archeologický ústav) 100 let moderní archeologie v českých zemích

BRNO 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 60
Volume 60

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Lumír Poláček

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdl

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Mušov, „Na pískách“. Fragment lučkovité spony s pravoúhlou destičkou
a knoflíky (obr. 3, str. 146).

Cover Photography

Mušov, “Na pískách”. Fragment of the square-headed bow brooch decorated
with knobs (Fig. 3, Pg. 146).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2019
Náklad 400 ks

Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2019 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obsah

Editorial	7
Studie a krátké články Case Studies and Short Articles Studien und kurze Artikel	9
<i>Yuri E. Demidenko, Petr Škrdla, Joseba Rios-Garaizar</i> In between Gravettian and Epigravettian in Central and Eastern Europe: a peculiar LGM Early Late Upper Paleolithic industry	11
<i>Jaroslav Bartík, Petr Škrdla, Jan Novák</i> Mohelno-Plevovce v kontextu lokálního lengyelského osídlení a přírodního prostředí	43
<i>Radka Knápek, Ondrej Šedo</i> Depozita identifikovaná v římských příkopech na lokalitě Mušov-Neurissen a jejich příklady zaznamenané ve vybraných areálech s doklady pobytu římských vojsk	77
<i>Eduard Droberjar, Radka Knápek, Zuzana Jarůšková</i> The importance of finds from the Migration Period in Malá Haná (Moravia)	109
<i>Zuzana Loskotová</i> Late Migration Period square-headed bow brooches decorated with knobs in the context of the recent find in Mušov, Moravia	143
Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku 2018 Overview of Excavations in Moravia and Silesia 2018 Übersicht den Grabungen in Mähren und Schlesien 2018	157
Paleolit, Paleolithic, Paläolithikum	
Bojanovice (k. ú. Bojanovice u Znojma, okr. Znojmo)	159
Bratčice (okr. Brno-venkov)	159
Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město).	160
Brno (k. ú. Tuřany, okr. Brno-město).	160
Býkovice (okr. Blansko)	161
Ivančice (k. ú. Hrubšice, okr. Brno-venkov)	161
Ivančice (k. ú. Letkovice, okr. Brno-venkov).	162
Modřice (okr. Brno-venkov).	162
Mohelno (okr. Třebíč)	163
Mokrý-Horákov (k. ú. Horákov, okr. Brno-venkov).	164
Mokrý-Horákov (k. ú. Mokrý u Brna, okr. Brno-venkov)	164
Mokrý-Horákov (k. ú. Horákov, okr. Brno-venkov).	165
Moravany (k. ú. Moravany u Brna, okr. Brno-venkov)	165
Moravany (k. ú. Moravany u Brna, okr. Brno-venkov)	166
Moravské Bránice (okr. Brno-venkov)	166
Ořechov (okr. Brno-venkov).	167
Ořechov (okr. Brno-venkov).	167
Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín).	168
Radostice (k. ú. Radostice u Brna, okr. Brno-venkov).	168
Ráječko (okr. Blansko).	168
Rousínov (k. ú. Vítovice, okr. Vyškov)	169
Sebranice (k. ú. Sebranice u Boskovic, okr. Blansko)	169
Seloutky (okr. Prostějov)	169
Troubky-Zdislavice (k. ú. Troubky, okr. Kroměříž).	170

Neolit, Neolithic, Neolithikum

Brno (k. ú. Královo Pole, okr. Brno-město)	171
Březolupy (okr. Uherské Hradiště)	172
Dolní Němčí (okr. Uherské Hradiště)	173
Drnholec (okr. Břeclav)	173
Haňovice (okr. Olomouc)	174
Hnanice (okr. Znojmo)	174
Holasovice (k. ú. Holasovice, okr. Opava)	175
Klentnice (okr. Břeclav)	176
Kuřim (okr. Brno-venkov)	177
Lipůvka (okr. Blansko)	177
Lysice (okr. Blansko)	178
Mohelno (okr. Třebíč)	179
Mokrý-Horákov (k. ú. Horákov, okr. Brno-venkov)	179
Moravany (k. ú. Moravany u Brna, okr. Brno-venkov)	180
Moravský Krumlov (okr. Znojmo)	180
Otice (okr. Opava)	181
Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	181
Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov)	182
Prostějov (okr. Prostějov)	182
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	182
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	183
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	184
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	185
Pustiměř (okr. Vyškov)	185
Rozdrojovice (okr. Brno-venkov)	185
Rousínov (k. ú. Vítovice, okr. Vyškov)	186
Sazovice (okr. Zlín)	186
Sedlec (k. ú. Sedlec u Mikulova, okr. Břeclav)	186
Skrbeň (okr. Olomouc)	187
Střelice (k. ú. Střelice u Brna, okr. Brno-venkov)	187
Trboušany (okr. Brno-venkov)	187
Troubsko (okr. Brno-venkov)	188
Trstěnice (k. ú. Trstěnice u Moravského Krumlova, okr. Znojmo)	188
Uničov (okr. Olomouc)	188
Zlín (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	189

Eneolit, Eneolithic, Äneolithikum

Bořitov (okr. Blansko)	191
Brno (k. ú. Maloměřice, okr. Brno-město)	191
Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	191
Brno (k. ú. Trnitá, okr. Brno-město)	193
Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)	193
Dambořice (okr. Hodonín)	193
Holešov (k. ú. Všetuly, okr. Kroměříž)	193
Jiříkovice (okr. Brno-venkov)	194
Klentnice (okr. Břeclav)	194
Koryčany (okr. Kroměříž)	195
Kuřim (okr. Brno-venkov)	195
Mokrý-Horákov (k. ú. Horákov, okr. Brno-venkov)	196
Mokrý-Horákov (k. ú. Mokrý, okr. Brno-venkov)	196
Moravany (k. ú. Moravany u Brna, okr. Brno-venkov)	196
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	196
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	197
Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	197
Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov)	198
Prostějov (okr. Prostějov)	198
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	199
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	199

Příbor (k. ú. Hájov, okr. Nový Jičín)	200
Rýmařov (k. ú. Ondřejov u Rýmařova, okr. Bruntál)	201
Syrovice (okr. Brno-venkov)	201
Troubsko (okr. Brno-venkov)	201
Úvalno (okr. Bruntál)	202
Velké Pavlovice (okr. Břeclav)	204
Věžky (okr. Kroměříž)	204
Železné (okr. Brno-venkov)	204

Doba bronzová, Bronze Age, Bronzezeit

Branky (okr. Vsetín)	205
Brno (k. ú. Chrlice, okr. Brno-město)	205
Brno (k. ú. Obřany, okr. Brno-město)	205
Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	206
Brno (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město)	207
Brno (k. ú. Trnitá, okr. Brno-město)	207
Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)	208
Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)	208
Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)	208
Bučovice (k. ú. Kloboučky, okr. Vyškov)	208
Býkov-Láryšov (k. ú. Býkov, okr. Bruntál)	210
Drnholec (okr. Břeclav)	210
Dubicko (okr. Šumperk)	211
Horní Lideč (okr. Vsetín)	212
Hradec nad Moravicí (okr. Opava)	213
Ivančice (k. ú. Němčice u Ivančic, okr. Brno-venkov)	214
Jevišovka (okr. Břeclav)	214
Kelč (k. ú. Komárovice, okr. Vsetín)	215
Knínice (k. ú. Knínice u Boskovic, okr. Blansko)	215
Krnov (k. ú. Opavské Předměstí, okr. Bruntál)	216
Malhostovice (okr. Brno-venkov)	218
Mikulov (k. ú. Mikulov na Moravě, okr. Břeclav)	218
Moravany (k. ú. Moravany u Brna, okr. Brno-venkov)	219
Napajedla (okr. Zlín)	219
Nezamyslice (k. ú. Nezamyslice nad Hanou, okr. Prostějov)	219
Ohrozim (okr. Prostějov)	220
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	220
Olšany u Prostějova (okr. Prostějov)	221
Opava (k. ú. Jaktař, okr. Opava)	222
Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava)	222
Ostrovačice (okr. Brno-venkov)	223
Otrokovice (okr. Zlín)	224
Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	224
Palonín (okr. Šumperk)	226
Podolí (k. ú. Podolí u Brna, okr. Brno-venkov)	227
Prostějov (okr. Prostějov)	227
Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov)	228
Přerov (k. ú. Předměstí, okr. Přerov)	228
Přerov (k. ú. Předměstí, okr. Přerov)	229
Přerov (k. ú. Předměstí, okr. Přerov)	229
Slatinky (okr. Prostějov)	230
Uhřice (okr. Hodonín)	230
Uničov (okr. Olomouc)	230
Uničov (k. ú. Benkov u Střelic, okr. Olomouc)	230
Vanovice (okr. Blansko)	230
Vážany (k. ú. Vážany u Boskovic, okr. Blansko)	231
Velké Bílovice (okr. Břeclav)	231
Vyškov (okr. Vyškov)	232
Zlín (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	232

Doba železná, Iron age, Eisenzeit

Blažovice (okr. Brno-venkov)	233
Brno (k. ú. Trnitá, okr. Brno-město)	233
Brno (k. ú. Chrlice, okr. Brno-město)	234
Dambořice (okr. Hodonín)	234
Drnholec (okr. Břeclav)	235
Krhovice (okr. Znojmo)	235
Kuřim (okr. Brno-venkov)	235
Kuřim (okr. Brno-venkov)	236
Mokrá-Horákov (k. ú. Mokrá u Brna, okr. Brno-venkov)	236
Napajedla (okr. Zlín)	237
Ohrozim (okr. Prostějov)	238
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	238
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	238
Oslavany (okr. Brno-venkov)	238
Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	239
Podivín (okr. Břeclav)	239
Prostějov (okr. Prostějov)	240
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	240
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	240
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	241
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	241
Slatinice (k. ú. Slatinice na Hané, okr. Olomouc)	242
Tišnov (okr. Brno-venkov)	243
Trboušany (okr. Brno-venkov)	243
Troubsko (okr. Brno-venkov)	244
Uherský Ostroh (k. ú. Ostrožské Předměstí, okr. Uherské Hradiště)	244
Uhřice (k. ú. Uhřice u Kyjova, okr. Hodonín)	245
Vyškov (okr. Vyškov)	245

Doba římská a doba stěhování národů, Roman Age and Migration Period, Römische Kaiserzeit und Völkerwanderungszeit

Blučina (okr. Brno-venkov)	247
Brno (k. ú. Chrlice, okr. Brno-město)	247
Dolní Němčí (okr. Uherské Hradiště)	248
Drnholec (okr. Břeclav)	250
Kozmice (okr. Opava)	250
Lichnov (k. ú. Lichnov u Bruntálu, okr. Bruntál)	251
Ohrozim (okr. Prostějov)	251
Oldřišov (okr. Opava)	251
Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava)	252
Prostějov (k. ú. Prostějov, okr. Prostějov)	253
Slatinice (k. ú. Slatinice na Hané, okr. Olomouc)	254
Sudice (k. u. Sudice u Boskovic, okr. Blansko)	255
Úvalno (okr. Bruntál)	255

Editorial

Vážení přispěvatelé a čtenáři,

letošní ročník Přehledu výzkumů je v pořadí šedesátý. Je to dobrá příležitost k zamyšlení nad historií, zaměřením a další perspektivou časopisu, nad jeho obsahovou i formální stránkou. V současné době probíhá v rámci redakce Přehledu výzkumů a celého brněnského Archeologického ústavu diskuse o budoucím směřování periodika. Výsledky této diskuse se promítnou do podoby 61. ročníku a následujících čísel časopisu. Tuto proměnu již v předstihu – během roku 2018 – uvodily dvě inovace: indexace časopisu v citační databázi SCOPUS a zprovoznění kompletního databázového rejstříku všech ročníků a čísel. V roce 2020 bude spuštěna další novinka: webově založená aplikace pro odevzdávání hlášení o výzkumech. Recenzované studie a články vycházejí stále častěji cizojazyčně a jsou dostupné v elektronické podobě na adrese <http://prehled-vyzkumu.arub.avcr.cz/prehled-cisel-a-clanky/>. Postupně je doplňován on-line přístup ke starším ročníkům.

Co určitě zůstane i v budoucnu základním atributem časopisu, je členění každého čísla do dvou částí, z nichž první tvoří recenzované „Studie a krátké články“ a druhou reprezentuje každoroční „Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku“. Obsahem první části budou nadále vědecké studie a články zaměřené na pravěkou a historickou archeologii se vztahem ke geografickému území Moravy a českého Slezska a s metodickým přesahem do příbuzných disciplín. Druhá část přináší průběžně – ve všech 60ti ročnících – přehled terénních aktivit za daný rok na území Moravy a Slezska. To bylo také původním posláním Přehledu výzkumů: informovat o nových terénních výzkumech – badatelských i záchranných. V zájmu dostupnosti těchto informací pro zahraničí byla značná část zpráv překládána do němčiny. Ačkoliv „přehledu výzkumů“ dnes stále více doplňují webové aplikace (např. Archeologická mapa ČR), jeho informační potenciál zůstává zásadní. Bez něj by řada terénních aktivit nebo archeologických nálezů „zmizela“ z povědomí odborné i laické veřejnosti.

Připomeňme si pár údajů z historie. Přehled výzkumů vydává brněnský Archeologický ústav Akademie věd od roku 1958; tehdy vyšly dva „ročníky“, a to za rok 1957 a 1958, a v roce 1959 vyšel zpětně

svazek za rok 1956. Poté následovalo již vydávání v chronologickém sledu, i když řada svazků vyšla s jedno- nebo víceletým odstupem. Zpočátku šlo o ročenku, počínaje ročníkem 46 jde o recenzovaný časopis nejdříve s jedním číslem a od ročníku 52 se dvěma čísly: první číslo je zaměřeno rámcově na pravěk, druhé na středověk a novověk. Zejména v 90. letech prodělal Přehled výzkumů období hledání s řadou změn obsahových i formálních. K těm pozitivním inovacím patřilo zajištění rozšíření obsahu o „Studie a články“ počínaje ročníkem 35 za rok 1990 (do té doby tvořil obsahovou náplň každého svazku v podstatě jen „Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku“). Za méně pozitivní jev lze s odstupem času označit některé změny v titulu a formě Přehledu výzkumů v průběhu 90. let (pro přehled připojujeme na konci tohoto čísla přehlednou tabulku všech ročníků a čísel).

Hovoříme-li o historii Přehledu výzkumů, nemůžeme nezmínit několik osobností s ním úzce spojených. Vedle zakladatele Josefa Poulíka jmenujme z prvotního období alespoň Annu Medunovou-Benešovou jako hlavní redaktorku, Rudolfa Tichého jako překladatele cizojazyčných příspěvků a resumé nebo Bělu Ludikovskou jako autorku kresebné dokumentace. Svůj zásadní podíl na kontinuitě vydávání titulu v době hledání nové formy a nakonec i v celém posledním období má dlouholetý hlavní redaktor Petr Škrdla.

Co je důležité, posledních 8 ročníků Přehledu výzkumů se vyznačuje jednotnou podobou nejen z hlediska svého číslování, resp. názvu, ale i formátu, vazby a grafického zpracování jednotlivých svazků. To je jistě závazek i pro další roky. Změny avizované počínaje ročníkem 61 se tak dotknou zejména formální stránky časopisu. Můžeme jen doufat, že tyto úpravy budou „trvalého“ rázu a přispějí k renomé a celkové stabilitě periodika v dalších letech.

Za redakci

Lumír Poláček

V Brně 15. května 2019

Dear contributors and readers,

This year's edition of *Přehled výzkumů* is now the sixtieth. This is a good opportunity to ponder the history, focus, and further prospects of this journal, as well as its content and formal aspects. The editors of *Přehled výzkumů* and the entire Brno Institute of Archaeology are currently involved in discussions concerning the future direction of this journal. The results of this discussion will be reflected in the 61st edition and subsequent issues of the journal. This transformation was brought on – back in 2018 – by two innovations: the indexing of the journal in the SCOPUS citation database and the launch of a complete database index of all yearly editions and issues. In 2020 another new feature will be launched: a web-based application for submitting research reports. Reviewed studies and articles are increasingly being published in foreign languages and are available in on-line at <http://prehled-vyzkumu.arub.avcr.cz/prehled-cisel-a-clanku/>. Online access to older yearly volumes is gradually being added.

What will certainly remain a fundamental attribute of the journal in the future is that each issue will be divided into two parts, the first of which comprising reviewed “Studies and Short Articles” and the other being the annual “Overview of Research in Moravia and Silesia”. The first part will continue to contain Research studies and articles focused on prehistoric archaeology, archaeology of Roman Period, Medieval and Postmedieval archaeology, with relationship to the Moravia and the adjacent part of Silesia and with methodology overlapping into related disciplines. The other part will provide a continual – in all 60 editions – annual review of field activities for the given year carried out in Moravia and adjacent Silesia. This was also the original aim of *Přehled výzkumů*: report about new field excavations – including both research oriented and salvage ones. In order to make this information accessible abroad, a considerable number of the articles were translated into German. Although “*Přehled výzkumů*” is now complemented from web applications (such as the Archaeological Map of the Czech Republic), its information potential remains of crucial importance. Without it, many field activities or archaeological finds would be “forgotten” by the professional community and the lay public.

Let's look back at a few events from the journal's history. *Přehled výzkumů* has been published by the Brno Institute of Archaeology of the Academy of Sciences since 1958; back then two “yearly volumes”

were published, for 1957 and 1958, and in 1959 a retrospective volume was published for 1956. After this the journal was published in chronological order, even though a number of volumes came out one or more years later. It was initially a yearbook; since volume 46 it has been a reviewed journal first with one issue and, since volume 52, with two issues: the first issue is generally focused on prehistory, the second on Mediaeval and Modern times. During 1990s in particular *Přehled výzkumů* went through a period of searching for a new style. One from positive innovation was certainly the expansion of the content to include “Studies and Short Articles”, commencing with volume 35 for 1990 (until the content of each volume was essentially just “Overview of Research in Moravia and Silesia”). In retrospect, one less positive factor was that fact that several changes were made to the title and form of *Přehled výzkumů* during the 1990s (as a summary we present a table of all volumes and issues at the end of this issue).

If we are reviewing about the history of *Přehled výzkumů*, we cannot miss several of the people closely associated with it. In addition to the founder Josef Poulík, we should at least mention editors from its early days such as Anna Medunová-Benešová as editor in chief, Rudolf Tichý as the translator of foreign-language contributions and résumés, and Běla Ludíková as the artist behind the drawing documentation. A fundamental role in ensuring the continuity of the publication at a time when a new form was being sought and eventually throughout the whole of the recent years has been played by the long-standing editor in chief Petr Škrdl.

What is important is that the last 8 volumes of *Přehled výzkumů* have been consistent not only in terms of their numbering or title, but also as regards their format, binding and the graphic design of the individual issues. This is definitely an expected commitment for future years. The changes announced starting with volume 61 will thus particularly affect the formal aspects of the journal. We must hope that these alterations will be permanent and will boost the renown and overall stability of the periodical in the years to come.

On behalf of the editors,

Lumír Poláček
Brno, May 15, 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ
A VE SLEZSKU 2018
OVERVIEW OF EXCAVATIONS IN MORAVIA
AND SILESIA 2018
ÜBERSICHT DEN GRABUNGEN IN MÄHREN
UND SCHLESIEN 2018

DOBA ŘÍMSKÁ A DOBA STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ ROMAN AGE AND MIGRATION PERIOD RÖMISCHE KAISERZEIT UND VÖLKERWANDERUNGSZEIT

BLUČINA (OKR. BRNO-VENKOV)

„Pastviska“. Doba římská. Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

V létě roku 2018 byla zjištěna neohlášená skrývka ornice na známé polykulturní lokalitě v poloze „Pastviska“. Místo se nachází mezi dálničním sjezdem Brno-Blučina a průmyslovou zónou vznikající na postupně nasypávaném terénu v jinak zaplavované nivě řeky Litavy. Polohu skrývky je možné lokalizovat na ZM ČR 1:10 000, list 24-43-16, v ploše mezi koordinátami 9/22, 15/21, 13/10, 8/16 mm od Z/J s. č. V okolí daného místa již bylo provedeno několik výzkumů, při nichž byly získány četné nálezy z různých období pravěku (Parma 2014; 2016; 2017). Ve skrývce, která byla provedena buldozerem, nebyly patrné žádné archeologické objekty, a to ani po pozdějším dočištění plochy. Jižní část byla skryta až na písčité geologické podloží, v severní části se pak nacházela silná kulturní vrstva. V celé ploše od počátku výzkumu probíhala detektorová prospekce, při které byla nalezena celá řada kovových artefaktů (cca 40 ks) především z doby římské, mezi nimiž vynikají dvě mince, několik spon a pinzeta.

Richard Bíško, Ivan Čižmář

Literatura

Parma, D. 2014: Blučina (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 55(1), 193.

Parma, D. 2016: Blučina (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 57(1), 203.

Parma, D. 2017: Blučina (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 58(1), 185, 201, 235, 249.

Resumé

Blučina (Bez. Brno-venkov), „Pastviska“. Römische Kaiserzeit. Kulturschicht. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. CHRVICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Příčky“. Doba římská. Kulturní vrstva, sídliště. Záchranný výzkum.

Výzkum trasy plynovodu navázal na předcházející etapu zkoumanou v roce 2017 (Bíško, Čižmář 2018, 212). Sledovaná lokalita se nachází na mírném návrší mezi Dvorským potokem a přítokem Ivanovického potoka na rozhraní katastrů Chrlice a Rebešovic. Pozitivní část výkopu je možné určit na ZM ČR 1:10 000, list 24-34-15, v linii mezi koordinátami 343/279 a 339/292 mm od Z/J s. č. Liniový výkop až 4 m široký a 2 m hluboký probíhal v celé své délce v původním výkopu z 50. let, byl však cca o 1 m na každé straně rozšířen. V předmětném úseku byla zachycena až 1 m mocná kulturní vrstva, ze které byla mimo jiné (viz Kapitola Doba bronzová, Doba železná) průběžně získávána početná kolekce keramiky z doby římské. Mimo to se ve výkopu podařilo zachytit také tři zahloubené objekty, které je na základě nepočetného materiálu možné datovat do stejného období. Současně probíhala ve skryté ploše, na hromadách a v přilehlém okolí opakovaná detektorová prospekce, při které se podařilo získat soubor několika desítek kovových artefaktů z doby římské, mezi nimiž vynikají tři mince, 13 spon a jejich částí (včetně stříbrné) a část ostruhy.

Richard Bíško, Ivan Čižmář

Literatura

Bíško, R., Čižmář, I. 2018: Rebešovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 59(1), 212.

Resumé

Brno (Kat. Chrlice, Bez. Brno-město), „Příčky“. Römische Kaiserzeit. Kulturschicht, Siedlung. Rettungsgrabung.

DOLNÍ NĚMČÍ (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Dřínek“. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum, detektorová prospekce.

V roce 2018 proběhly v souvislosti s výsadbami zeleně a především s terénními úpravami v místě nově budovaných mokřadů na katastru obce Dolní Němčí archeologické dohledy a následně také záchranný výzkum. Největší pozornost byla věnována západnímu okraji polní tratě „Dřínek“, kde vznikly dva nové mokřady ohrazené na SV valem zeminy (obr. 1). V těchto místech došlo po skrývkách ornice a následně i dalších nadložních sedimentů k objevu archeologických nálezů. V průběhu výstavby oplocení a výsadby stromů byla používána metoda nepřímých hlubokých vrtů do průměru 30 cm, které výraznějším způsobem archeologické situace nenarušily. Výzkum samotný se proto zaměřil především do prostoru parcely č. 2599, kde docházelo k významným úpravám terénu. Polní trať „Dřínek“ se nachází na západním okraji katastru Dolního Němčí, cca 2 km SZ od centra obce. V této trati se rozprostírá známá polykulturní lokalita (Perníčka 1980, 1984, 1986; Koštuřík 1982; Zeman 2003–2004; Zeman 2015; Kolníková, Zeman 2015; Chrástek, Bartík 2017), která přesahuje dále na západ do polní tratě ležící již na katastru Vlčnova (obr. 1).

Na velké části parcely č. 2599 došlo v souvislosti výstavbou nových mokřadů k mechanizované skrývce ornice. Ta byla sledována formou dohledů. Z ornice bylo získáno jen několik keramických fragmentů a předmětů recentního stáří. Poté co však byla shrnuta ornice, vyrýsovaly se v ploše stavby svahové/splachové sedimenty, které v sobě místy obsahovaly drobná zrnka mazanice a další archeologické nálezy. Za účelem zjištění celkové stratigrafické a geologické situace na lokalitě byla v prostoru horního mokřadu bagrem vyhloubena zjišťovací sonda o rozměru 3 × 2 m a hloubce 1,4 m. Ze zdokumentovaného profilu bylo zřejmé, že se zde pod ornici (která má mocnost 25–30 cm) nachází 35–40 cm mocná vrstva již zmíněných sedimentů tmavě hnědošedé barvy. Zbývající stratigrafický sled tvořily na archeologické nálezy sterilní rezavě hnědé až tmavě šedé plastické jíly, po jejichž odkrytí začala v sondě okamžitě nastupovat spodní voda. Po metodické stránce byl zvolen následující postup. S firmou, která stavební práce realizovala, bylo dohodnuto postupné skrývání plochy pro mokřady po 10 cm vrstvách, které byly vždy podrobeny povrchové prospekci a kontrole detektorem kovů (zpravidla 4–5 hledačů v rojnici). Takto bylo postupováno až po úroveň sterilních jílu (vrstvy A–D). Zvýšená pozornost byla věnována rovněž kontrole základového výkopu pro ukotvení zemního valu, jenž obepíná horní z mokřadů. Poloha veškerých objevených nálezů byla zaměřována pomocí příručního GPS přijímače. V případě kovových artefaktů byly zaznamenávány také údaje o hloubce uložení. Ostatní získané archeologické nálezy (keramika,

mazanice, brousek) se nacházely pouze ve svrchní vrstvě svahovin pod ornici. Při výzkumu se nepodařilo identifikovat žádné zahloubené objekty. Jejich výskyt začíná zřejmě až výše ve svahu, přibližně 15–20 m od V okraje zkoumané plochy, jak dokládají výsledky výzkumů ze 70. let 20. století (cf. Perníčka 1980). Vlivem svahové eroze se dostává archeologický materiál z rozorávané kulturní vrstvy (tu zmiňuje už Zelnitius 1934) a svrchních částí zahloubených objektů do spodních partií svahu, kde probíhal také popisovaný výzkum. Z pohledu distribuce archeologického materiálu na zkoumané ploše, je zřejmá jeho koncentrace u východního a severního okraje zkoumané plochy. Prostor v nejbližším okolí vodoteče byl naopak takřka prázdný.

Při záchranném archeologickém výzkumu v trati Dřínek bylo získáno celkem 58 artefaktů. Nejpočetněji jsou zastoupeny kovové předměty (33 ks). Z pohledu použitého materiálu na jejich výrobu se mezi nimi objevily artefakty ze železa, bronzu a olova. U většiny z nich jde o fragmenty nebo poškozené kusy. Po chronologické stránce náleží většina získaných nálezů do období mladší až pozdní doby římské, u některých artefaktů ze železa však nelze vyloučit ani mladší dataci (vrcholný středověk – novověk).

Záchranným archeologickým výzkumem v trati Dřínek se podařilo získat nové poznatky týkající se rozsahu raně historického osídlení lokality. Z distribuce archeologických nálezů a ze zjištěné absence zahloubených objektů na zkoumané ploše lze vyslovit následující závěry. Plocha v těsném okolí, přiléhajícím k toku vodoteče byla zřejmě člověkem navštěvována, ale nevyužíval ji k aktivitám spojených se stavební činností. Sídlištní areál v trati Dřínek se nacházel o několik desítek metrů výše, zřejmě až za vrstevnicí 240 m n. m. To ostatně potvrzují také výsledky starších archeologických výzkumů (cf. Perníčka 1980). Výzkumem v roce 2018 bylo zjištěno, že zkoumaná oblast leží již v inundaci vodního toku, kde se v podloží nacházejí, pro osídlení nepřilíživě vhodné, nivní jílovité uloženiny. Podmáčení této oblasti vedlo mimo jiné i k vybudování samotných mokřadů. Vlivem splachů a svahové eroze se však do zájmového prostoru dostává archeologický materiál z výše položených míst ve svahu. To nám jasně dokládá kumulace nalezených artefaktů podél SV okraje zkoumané plochy, jež odpovídá zároveň místu, kde svah přechází v rovinu.

Z objevených archeologických nálezů v roce 2018 jsou nejvýznamnější především fragmenty germánských spon, které potvrzují datování zdejších nejintenzivnějších sídlištních aktivit do mladší až pozdní doby římské. Vzhledem k faktu, že lokalita představuje jeden z nejdůležitějších sídlištních areálů z doby protohistorické na Moravě, bude jí i nadále věnována pozornost archeologické obce.

Jaroslav Bartík

Literatura

Chrástek, T., Bartík, J. 2017: Vlčnov (okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 58(1), 256–257.

Kolníková, E., Zeman, T. 2015: Unikátní nález mince typu Spiš z Vlčnova - Dolního Němčí. *Slovácko LVI*, 2014, 109–114.

Košťuřík, P. 1982: Neolitické sídliště s malovanou keramikou z Hluku - Dolního Němčí. *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* E 27, 65–73.

Perníčka, R. M. 1980: Výzkum archeologické lokality mezi Hlukem a Dolním Němčím v letech 1972–1979. *Slovácko XXII*, 41–59.

Perníčka, R. M. 1984: Laténské osídlení Hluka a jihovýchodní Moravy. *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* E 29, 131–142.

Perníčka, R. M. 1986: Laténský objekt na lokalitě Hluk-Dolní Němčí. *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* E 31, 69–96.

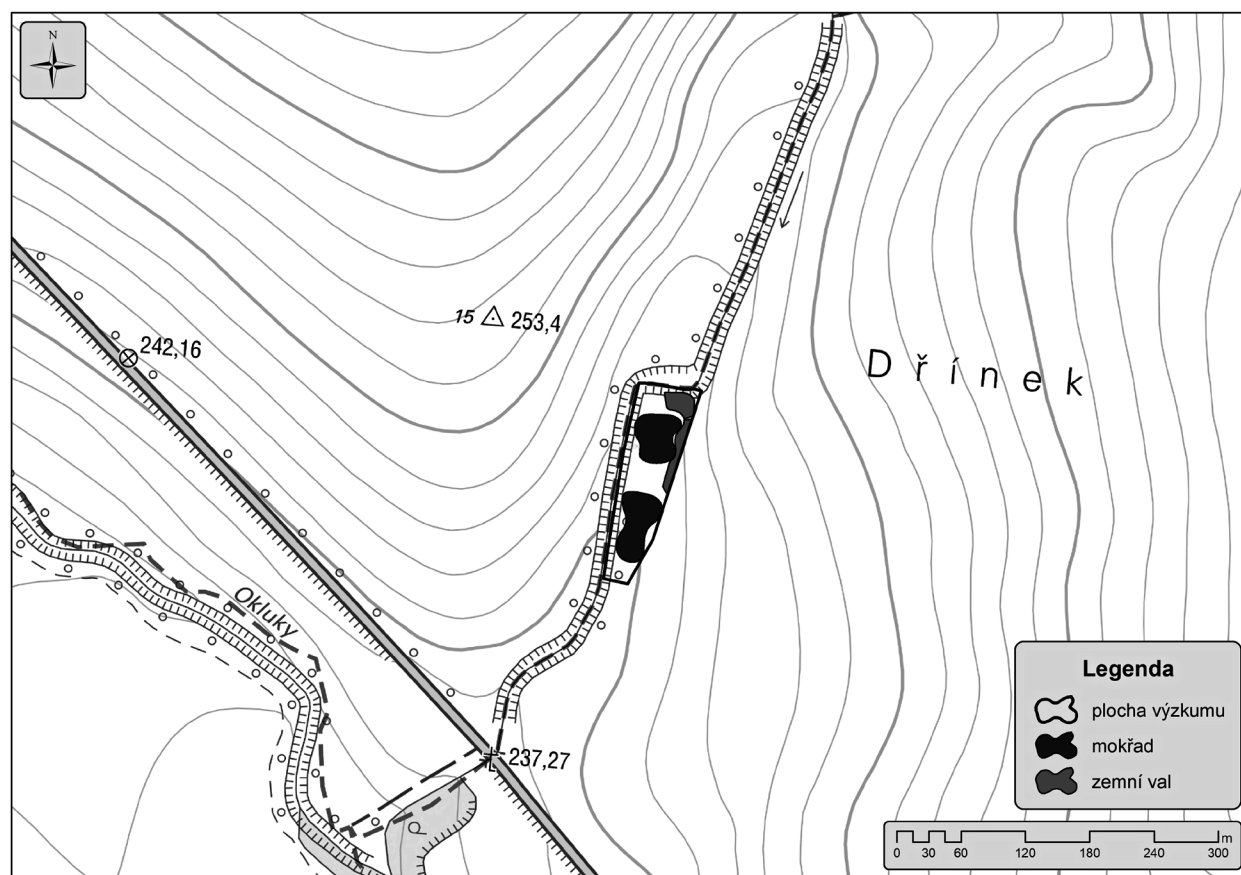
Zelnitius, A. 1934: Archeologický výzkum na Velehradě. *Sborník velehradský* Nová řada 5, 22–28.

Zeman, T. 2003–2004: Pozdně římské osídlení germánské osady ve Vlčnově-Dolním Němčí. *Studia archaeologica brunensia* M 8–9, 191–213.

Zeman, T. 2015: Germánská sídliště a pohřebiště ve Vlčnově - Dolním Němčí na základě nových detektorových nálezů. *Slovácko LVI*, 2014, 115–141.

Resumé

Dolní Němčí (Uherské Hradiště District), “Dříněk”. Roman period. Rescue excavation. Metal detector survey.



Obr. 1. Dolní Němčí – Dříněk. Lokalizace záchranného výzkumu v roce 2018.

Fig. 1. Dolní Němčí – Dříněk. Localization of rescue excavation in 2018.

DRNHOLEC (OKR. BŘECLAV)

„Mrchoviště“, „Angerweide“, „Federmarkt“. Mladší/ pozdní doba římská a/nebo DSN. Sídliště. Povrchová prospekce. Uložení nálezů: Regionální muzeum v Mikulově, př. č.: 01/2019; inv. č. A/M 1039.

Lokalizace: X = -610427 Y = -1196355

Na základě ZM 1:10 se formálně bezejmenná lokalita nachází na severovýchodním konci Lidické ulice na parcelách č. 8783–8787. Dle sdělení místních občanů se této poloze říká „Mrchoviště“, což odpovídá i německému pojmu „Angerweide“ na stabilním katastru Moravy a Slezska (1825–1843) nebo názvu „Federmarkt“ uvedeném na III. vojenském mapování. Porostové příznaky na této lokalitě jsou zřejmě na různých snímcích z družicového a leteckého snímkování, nejlépe však z roku 2015 na serveru mapy.cz. Je zde zachycena řada liniových příznaků, včetně části dvojitého příkopového ohrazení, čtvercových i nepravidelných objektů a dále kruhová struktura se čtvercem uprostřed.

Na této lokalitě prováděl na přelomu 80. a 90. let 20. století povrchové sběry i místní amatérský archeolog J. Štětkář. Dosud nepublikovaný materiál z jeho sběrů je v Regionálním muzeu v Mikulově uložen pod inv. č. A/M 1039

Na podzim 2018 zde provedlo povrchový průzkum regionální muzeum v Mikulově. Mimo lengyelské, laténské a vrcholně středověké artefakty je zde především zastoupena keramika točená na kruhu z mladší nebo pozdní doby římské, případně i z doby stěhování národů. Na keramice nejsou zjevné specifické výzdobné či technologické motivy, přesnější časové zařazení nelze dosud stanovit. Nálezy se koncentrují více v jihozápadní části popsané plochy.

Tato práce vznikla v rámci projektu „Způsob života jako nevědomá forma identity v neolitu“ podpořeného Grantovou agenturou České republiky, číslo projektu: 19-16304S.

František Trampota

Resumé

Drnholec (Břeclav District), sites “Mrchoviště”, “Angerweide”, “Federmarkt”. The site is easily detectable based on vegetation features in airborne photography from 2015 on mapy.cz. Pottery finds from a field survey in the late 80s and from 2018 dates back part (see also the chapters Neolithic and Iron Age) of the finds to a period between the Late Roman Era and the Migration Period.

KOZMICE (OKR. OPAVA)

„Blatnice“. Doba římská. Jednotlivé nálezy. Záchranný výzkum.

Při služební cestě byla objevena na katastru Kozmic u Dolního Benešova neohlášená stavební akce, související s výstavbou ptačí pozorovatelný a přílehlých vodních příkopů. Otevřené výkopy se nacházely na parcelách č. 1502/1, 2, 3, 6, v levobřežním inundačním terénu řeky Opavy. Zběžnou kontrolou výkopů byly nalezeny archeologické artefakty a bylo tedy přistoupeno k dokumentaci stavbou odkryté archeologické situace (číslo akce Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště Ostrava 106/15). Zkoumaná lokalita se nalézá cca 200 m severně od toku řeky Opavy, lokalizace výzkumu: 49°54'10.65"N, 18°08'07.88"E (WGS-84).

Strojní liniové výkopy v místech bývalé louky odkryly cca 1,2 m hluboké profily bývalé ornice a intaktní fluvialní jílovité hlíny. Začišťováním profilu se z jeho horní části podařilo získat jeden drobný keramický fragment výdutě nádoby. Jednalo se o drsnou písčitou keramiku kvalitního výpalu, z vnitřní poloviny střepe vypálenou do šedobílé barvy a z vnější poloviny do šedé a okrové barvy. S jistotou opatrností můžeme tento nálezy datovat do doby římské (Droberjar 2002, 127; Salač ed. 2008, 69).

Dále strojní výkopy porušily menší zahloubený objekt, jehož hlinitá výplň obsahovala mazanici a uhlíky. Na některých částech profilů byly registrovány shluky drobných kousků mazanice. Z různých úseků výkopů byly ručním začišťováním profilů získány tři silicidové úštěpy, zlomený kamenný brousek, jeden valoun s uštípnutou ploškou, který se s velkou opatrností dá považovat za otloukač a jeden velmi drobný pravěký keramický střep. Datace tohoto souboru nálezů je prozatím nejistá. Také zde byl nalezen menší počet novověkých keramických zlomků.

Pavel Malík

Literatura

Droberjar, E. 2002: *Encyklopedie římské a germánské archeologie v Čechách a na Moravě*. Praha: Libri, 127.

Salač, V. (ed.) 2008: *Archeologie pravěkých Čech. 8. Doba římská a stěhování národů*. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. i., 69.

Resumé

Kozmice (Bez. Opava), „Blatnice“. Römische Kaiserzeit. Einzelfunde. Rettungsgrabung.

LICHNOV (K. Ú. LICHNOV U BRUNTÁLU, OKR. BRUNTÁL)

„Pod Kukačkou“. Doba římská. Jednotlivé nálezy. Záchranný výzkum, povrchový sběr.

Při výstavbě poldru s názvem Suchá nádrž Lichnov III. na Tetřevském potoce, proběhl archeologický dohled na parcelách číslo 1869, 1897, 1914, 1917, 1935, 1956, 1964 a 1976. V rámci dohledu u prováděných strojních skrývek povrchů (z větší části se jednalo o pastviny) a terénních výkopů byl realizován povrchový sběr a namátkový detektorový průzkum dotčených ploch (číslo akce Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště Ostrava 91/15). Zkoumaná lokalita se nalézá z větší části v inundačním území Tetřevského potoka, lokalizace výzkumu WGS-84: 50°00'30.79"N, 17°36'50.06"E (další osídlení katastru Bříza, Janáková 2010).

V rámci strojních skrývek prostoru pastvin byl prováděn povrchový sběr, při kterém byly nalezeny cca 0,2 m pod úroveň původního terénu v jílovitohlinité uloženině dva keramické fragmenty nádob, rámcově datované do doby římské. Jednalo se o jeden velmi drobný zlomek výduť zdobený drážkou a jeden okraj mísy charakteristického šedého výpalu z jemně plavené hlíny.

Dále zde byly nalezeny čtyři drobné silicidové úštěpy (u dvou antropogenita sporná), a dva velmi drobné zlomky čepele, z nichž jedna byla po zlomení přepálena. Silicity lze pouze obecně datovat do období pravěku. Hlavní složku výzkumem získaných artefaktů tvořily nálezy z období středověku a novověku (viz příslušný oddíl v druhém čísle tohoto ročníku).

Pavel Malík

Literatura

Bříza, S., Janáková, M. 2010: Lichnov (okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 51, 384.

Resumé

Lichnov (Kat. Lichnov u Bruntálu, Bez. Bruntál), „Pod Kukačkou“. Römische Kaiserzeit. Einzelfunde. Rettungsgrabung.

OHROZIM (OKR. PROSTĚJOV)

„Hrabovec“, parcela č. 367/20. Doba římská. Sídliště (?). Záchranný výzkum.

Ve dnech 11. až 20. září 2018 probíhal záchranný archeologický výzkum vyvolaný akcí „Infrastruktura

pro RD - lokalita Hrabovec, k. ú. Ohrozim, okr. Prostějov“. Na ploše budoucí komunikace (ZM ČR 1:10000, list 24-24-06, 180:184, 181:179, 180:179, 179:179, 179:178, 181:178, 181:184) bylo prozkoumáno a zdokumentováno celkem 18 sídlištních objektů souvisejících s již dříve známou osadou pozdní doby bronzové a starší doby železné (viz Fojtík 2005, 70–71, lok. č. 7 v mapě na str. 82; zde úplný přehled pramenů a literatury).

Protohistorickému osídlení blízkého okolí stavby nasvědčuje příměs v podobě ojedinělého drobného zlomku šedé na kruhu točené keramiky zdobené svazkem vlnic, který se hlásí k okruhu tzv. „jiřkovického zboží“ pozdní doby římské.

Pavel Fojtík

Literatura

Fojtík, P. 2005: Pravěké a raně historické osídlení katastru obce Ohrozim (okr. Prostějov). *Střední Morava* 21, 59–86.

Resumé

Ohrozim (Bez. Prostějov), „Hrabovec“, Parz. Nr. 367/20. Römische Kaiserzeit. Siedlung (?). Rettungsgrabung.

OLDŘIŠOV (OKR. OPAVA)

„Na plšské cestě“, ul. U Naplatek, parc. č. 1130/182, 1130/189. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace v souřadnicovém systému S-JTSK: parcela č. 1130/182 Y: 492804.81, X: 1082185.59; parcela č. 1130/189 Y: 492808.25, X: 1082236.26

Tak jako v minulých letech, tak i v roce 2018 pokračovala výstavba rodinných domů v ulici U Naplatek v obci Oldřišov (k minulým výzkumům více: Hlas, Krasnokutská 2008; Kiecoň 2012; Krasnokutská 2007; 2009a; 2009b; 2010; Krasnokutská, Zezula 2007; Tichá Krasnokutská 2017; 2018). V letošním roce byla zastavována zejména nejzápadnější část prostoru, známého již od roku 2006 jako místo sídliště przeworské kultury a eneolitické kultury kulovitých amfor. Postupující výstavbou jsou získávány nové poznatky o rozsahu i hranicích sídlištního areálu, který se nachází na úpatí mírného severovýchodně orientovaného svahu v nadmořské výšce 291–294 m, přibližně 100 m jižně od vodoteče Bílá voda.

Pracovníci Odboru archeologie Národního památkového ústavu v Ostravě kontrolovali v průběhu

roku v ulici U Naplatek na deset ohlášených stavebních akcí, z nichž dvě byly pozitivní. Na parcele č. 1130/182 (akce Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ostravě č. 12/18) byla od dubna do května zkoumána germánská polozemnice (obr. 2), která měla tvar obdélníka o rozměrech 4,2 × 2,6 m a orientací ve směru JZ–SV. Zahloubena byla cca 0,3 m do sprašového podloží, v interiéru se na kratších stranách nacházely tři jámy po kůlech (vždy v rozích a uprostřed stěny). V západní části dna objektu byly zaznamenány menší mísovité zahloubeniny a několik malých sloupových jamek. Typologicky ji můžeme přiřadit k Droberjarovu typu C2 (Droberjar 1997). Keramický soubor datujeme do období doby římské, kdy do prostoru českého Slezska zasahovala przeworská kultura.

Další pozitivní akce byla realizována ještě v květnu na parcele č. 1130/189 (akce č. 52/18), kdy byla stavbou narušena hruškovitá zásobní jáma (obj. 500), bohužel bez materiálu, který by ji mohl datovat.

Tereza Tichá Krasnokutská

Literatura

Droberjar, E. 1997: *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren*. Fontes Archaeologici Pragenses 21. Pragae: Museum nationale Pragae.

Hlas, J., Krasnokutská, T. 2008: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 49, 345.

Kiecoň, M. 2012: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 53(1), 185–186.

Krasnokutská, T. 2007: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 48, 398–399.

Krasnokutská, T. 2009a: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 50, 271, 329.

Krasnokutská, T. 2009b: Polykulturní sídliště v Oldřišově „Na plšské cestě“, okr. Opava. In: *Sborník Národního památkového ústavu v Ostravě 2009*. Ostrava: Národní památkový ústav, 162–169.

Krasnokutská, T. 2010: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 51, 385.

Krasnokutská, T., Zezula, M. 2007: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 48, 488–489.

Tichá Krasnokutská, T. 2017: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 58(1), 254.

Tichá Krasnokutská, T. 2018: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 59(1), 208–209.

Resumé

Oldřišov (Bez. Opava), „Na plšské cestě“, U Naplatek Str. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.



Obr. 2. Oldřišov. Půdorys prozkoumané zahloubené chaty (obj. č. 500).

Abb. 2. Oldřišov. Grubenhaus (Objekt Nr. 500).

OPAVA (k. ú. VÁVROVICE, OKR. OPAVA)

Ulice Novosvětská, parc. č. 538/6, 538/9. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V roce 2018 byla realizována 2. etapa záchranného výzkumu v místech polykulturní lokality na JZ okraji obce Vávrovice. Vedle žárových lužických hrobů (viz oddíl Doba bronzová) byly dokumentovány objekty a uložení náleží přeworské kultuře.

Stejně jako v první etapě záchranného výzkumu (Tichá Krasnokutská 2018), tak i v druhé etapě byly dokumentovány uložení a objekty dokládající existenci germánského (resp. przeworského) sídliště. Odkryto bylo několik běžných sídlištních jam a zřejmě se stavba dotkla i výplní dvou zahloubených chat. Jelikož nebyly nalezené situace odhalovány ve větších plochách, ale v úzkých liniových výkopech a menších sondách, nebyly zjištěny kompletní půdorysy žádného sídlištního objektu.

Tereza Tichá Krasnokutská

Literatura

Tichá Krasnokutská, T. 2018: Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava). *Přehled výzkumů* 59(1), 209–210.

Resumé

Vávrovice (Kat. Vávrovice, Bez. Opava), Novosvět-ská Str., Parz. Nr. 538/6, 538/9. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (K. Ú. PROSTĚJOV, OKR. PROSTĚJOV)

„Za tržištěm“, parcela č. 7346, 7351, 7352, 7353, 7357/1, 7357/9 a 7357/10. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V období od 4. září 2017 do 30. dubna 2018 probíhal v prostějovské průmyslové zóně rozsáhlý záchranný archeologický výzkum vyvolaný rozšířením výrobního areálu společnosti MUBEA SBS Prostějov. Na skryté ploše s výměrou přesahující 6 ha (ZM ČR 1:10000, list 24-24-13, 101:288, 115:314, 113:314, 112:315, 119:327, 140:316, 125:288, 118:291, 113:281) bylo prozkoumáno a zdokumentováno téměř 650 archeologických objektů reflektujících nebývale intenzivní pravěké a raně historické osídlení místa.

V kontextu již téměř dvě desetiletí probíhajících odkryvů v širším prostoru tzv. „Kralického háje“ překvapivým objevem je také komplex objektů souvisejících se specializovanou hrnčířskou výrobou zaměřenou na produkci tzv. „jiříkovického zboží“ (jemná na kruhu točená germánská keramika dosahující vysoké technologické i estetické úrovně; cf. např. Vachůtová 2011). Vedle běžných sídlištních objektů náležejících 4. století po Kristu byly zachyceny též tři dobře dochované hrnčířské pece (var. A a C, podle Henning 1977; obr. 3, 4, 5) a především dvě studny s dubovou výdřevou (obr. 6, 7), které lze zcela oprávněně považovat za vůbec první bezpečně doložené germánské studny v prostředí nížinného sídliště na Moravě.

Pavel Fojtík

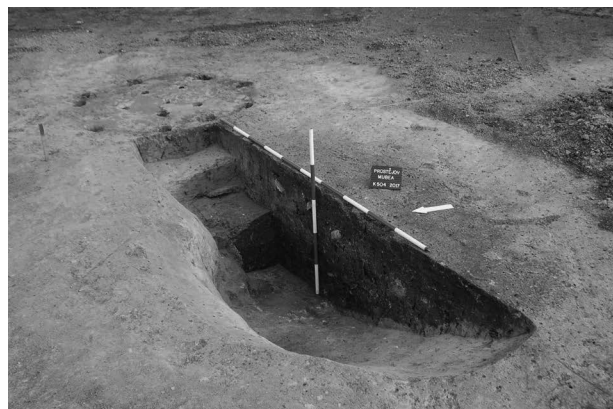
Literatura

Henning, J. 1977: Entwicklungstendenzen der Keramikproduktion an der mittleren und unteren Donau im 1. Jahrtausend u. Z. *Zeitschrift für Archäologie* 11(2), 181–206.

Vachůtová, D. 2011: Drehscheibenkeramik aus Jiříkovice und aus anderen Fundstellen in Mähren. Der Forschungsstand. In: J. Bemmman, M. Hegewisch, M. Meyer, M. Schmauder (Hrsg.): *Drehscheibentöpferei im Barbaricum. Technologietransfer und Professionalisierung eines Handwerks am Rande des Römischen Reichs*. Bonner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichtlichen Archäologie 13. Bonn: Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Vor- und Frühgeschichtliche Archäologie, 309–314.

Resumé

Prostějov (Bez. Prostějov), „Za tržištěm“, Parz. Nr. 7346, 7351, 7352, 7353, 7357/1, 7357/9 und 7357/10. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.



Obr. 3. Prostějov. Hrnčířská pec (obj. č. 504/2017).

Abb. 3. Prostějov. Töpferofen (Obj. Nr. 504/2017).



Obr. 4. Prostějov. Hrnčířská pec (obj. č. 546/2017).

Abb. 4. Prostějov. Töpferofen (Obj. Nr. 546/2017).



Obr. 5. Prostějov. Hrnčířská pec (obj. č. 722/2018).

Abb. 5. Prostějov. Töpferofen (Obj. Nr. 722/2018).



Obr. 6. Prostějov. Studna (obj. č. 536/2017).

Abb. 6. Prostějov. Brunnen (Obj. Nr. 536/2017).



Obr. 7. Prostějov. Studna (obj. č. 538/2017).

Abb. 7. Prostějov. Brunnen (Obj. Nr. 538/2017).

SLATINICE (K. Ú. SLATINICE NA HANÉ, OKR. OLOMOUČ)

„Trávníky“, parcela č. 615/137, 615/138 a 615/139.
Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 12. března až 23. května 2018 byl proveden záchranný archeologický výzkum při stavbě „Odebrání ornice a zpevnění podkladu pro přístupovou cestu k pozemkům, k. ú. Slatinice na Hané, okr. Olomouc“. Na dotčené ploše o výměře téměř 2.000 m², situované východně stávající průmyslové zóny v poloze „Trávníky“ (ZM ČR 1:10000, list 24-22-22, 337:285, 338:285, 338:287, 341:287, 341:291, 337:291, 337:296, 337:295, 337:287), bylo odkryto a zdokumentováno celkem 21 objektů, které významně rozšiřují naše dosavadní poznatky o protohistorickém osídlení místa.

Šest sídlištních objektů spojujeme s osadou Germánů mladší a pozdní doby římské. Tyto obsahovaly

domácí hrubou i na kruhu točenou keramiku, drobný zlomek kostěného třívrstvého hřebene opatřeného bronzovým nýtkem a též dvě bronzové spony („germánskou“ kolínkovitou sponu a sponu s podvázanou nožkou). Příným dokladem specializované řemeslné výroby je dvoukomorová hrnčířská pec (var. B, podle Henning 1977; obr. 8) nepochybně související s místní produkcí jemné na kruhu točené keramiky (cf. Vachůtová 2011).

Pavel Fojtík

Literatura

Henning, J. 1977: Entwicklungstendenzen der Keramikproduktion an der mittleren und unteren Donau im 1. Jahrtausend u. Z. *Zeitschrift für Archäologie* 11(2), 181–206.

Vachůtová, D. 2011: Drehscheibenkeramik aus Jiříkovic und aus anderen Fundstellen in Mähren. Der Forschungsstand. In: J. Bemann, M. Hegewisch, M. Meyer, M. Schmauder (Hrsg.): *Drehscheibenbentöpferei im Barbaricum. Technologietransfer und Professionalisierung eines Handwerks am Rande des Römischen Reichs*. Bonner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichtlichen Archäologie 13. Bonn: Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Vor- und Frühgeschichtliche Archäologie, 309–314.

Resumé

Slatinice (Bez. Olomouc), „Trávníky“, Parz. Nr. 615/137, 615/138 und 615/139. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.



Obr. 8. Slatinice. Hrnčířská pec (obj. č. 504/2018).

Abb. 8. Slatinice. Töpferofen (Obj. Nr. 504/2018).

SUDICE (K. U. SUDICE U BOSKOVIC, OKR. BLANSKO)

„Vejšťice“. Doba římská (období markomanských válek). Depot mincí. Detektorová prospekce, záchranný výzkum.

Dne 27. 8. 2018 objevil Matěj Jarůšek při povrchové prospekci západního svahu kopce Vejšťice devět římských mincí (7 stříbrných denárů a 2 sestercie). Posléze kontaktoval boskovické muzeum a následujícího dne zde byl proveden záchranný archeologický výzkum. Během dohledávky pomocí detektoru kovů byly na prostoru 30 × 20 cm v podloží tvořeném jemnou prachovou hlínou v hloubce 25–29 cm dohledány další 3 denáry; další denár byl pak dohledán nálezem ještě na začátku měsíce září. Celkem bylo z lokality získáno 13 mincí (depot ovšem nemusí být kompletní), podle informací nálezce byly rozptýleny na ploše 3,7 × 2,2 m. V okolí místa nálezce pramení bezejmenný potok a vede lesní cesta.

Mezi mincemi se vyskytlo šest silně otřelých legionářských denárů Marca Antonia s vyobrazením galeje, denár Vespasiana, Hadriana a Faustiny, nejmladší mince pak pochází z období vlády Marca Aurelia (obr. 9). Mince tak pravděpodobně mohly být ztraceny nebo ukryty v období markomanských válek přičemž nalezená hotovost představuje asi týdenní žold římského vojáka.

Kopce Vejšťice představuje jeden ze zalesněných výběžků zasahujících do prostoru úrodné Malé Hané, která v době markomanských válek zároveň představovala komunikační koridor pro římské vojáky (průchod Malou Hanou dokládá pochodový tábor u Jevíčka). Hradisko Vejšťice je známá archeologická lokalita z období eneolitu, pod Vejšťicí v trati Pod Lipínky pak bylo zjištěno osídlení z několika pravěkých období, doby laténské a doby římské (Jarůšková, Štrof, eds., a kol. 2014).

Zuzana Jarůšková

Literatura

Jarůšková, Z., Štrof, A. (eds.) a kol. 2014: *Pravěk Boskovicka*. Vlastivěda Boskovicka. Svazek 3. Boskovice: Muzeum Boskovicka.

Resumé

Sudice (Bez. Blansko), „Vejšťice“. Münzendept. Oberflächensammlung mit Metalldetektoren. Rettungsgrabung.



Obr. 9. Sudice. Mince z depotu.

Abb. 9. Sudice. Münzen aus dem Depotfund.

ÚVALNO (OKR. BRUNTÁL)

„Extravilán“. Mladší doba římská. Spony. Náhodné nálezy. Uloženo: Městské muzeum Krnov, přír. č. 1/17 a 5/17.

Rudolf Feilhauer našel v březnu 2017 při pochůzce lesem pomocí detektoru kovů na parcele č. 1586/1 v hloubce cca 10 cm v lesní hlíně pod lesní hrabankou sponu z doby římské (obr. 10: 1). Místo nálezce se nachází poblíž silnice Úvalno – Býkov-Láryšov (vpravo od ní ve směru z Úvalna) v zalesněném prostoru v nadmořské výšce cca 410 m.

Jedná se o bronzovou jednoduchou podvázanou sponu s oboustranným horním vinutím (fragmentárním) o čtyřech závitech s nevýrazně osmistranně hraněným nesouměrně obloukovým lučím a plochou trojúhelníkovitou nožkou. Lůžko (zachycovač) jehly a jehla chybí. Spona je pokryta souvislou černozelelou patinou. Dochovaná délka spony 46 mm, výška 20 mm (obr. 1: 1). Sponu lze obecně datovat do mladší doby římské s počátkem okolo roku 200 n. l. a s přetrváváním až do doby stěhování národů (Zeman 1961, 180-188).

Další sponu (obr. 10: 2) našel Rudolf Feilhauer při pochůzce lesem pomocí detektoru kovů v dubnu 2017 na parcele č. 2853/3. Místo nálezce se nachází v řečišti Černého potoka (na povrchu dna řečiště) v zalesněném prostoru v západní části katastru Úvalno v nadmořské výšce cca 310 m. Jedná se také o bronzovou podvázanou sponu s velmi fragmentárním těžko rekonstruovatelným vinutím, s plochým páskovým obloukovým lučím s mírně skosenými horními hranami a plochou obdélníkovitou nožkou. Plné lůžko (zachycovač) jehly je fragmentární a jehla chybí. Lučík je na horní straně zdoben dvěma příčnými rýhami. Spona byla původně

pokryta souvislou hladkou černozelelou patinou, ta je však místy odprýskaná. Dochovaná délka spony 51 mm, výška 21 mm (obr. 1: 2). Datování je shodné s předešlou sponou.

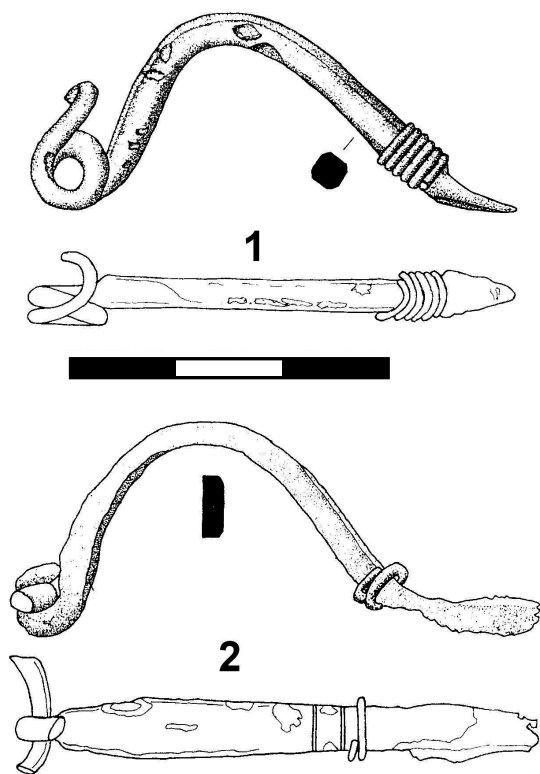
Svatopluk Bříza, Rudolf Feilhauer

Literatura

Zeman, J. 1961: *Severní Morava v mladší době římské*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd.

Resumé

Úvalno (Bez. Bruntál), unbebauter Teil der Gemeinde. Jüngere Römische Kaiserzeit. Einzelfunde.



Obr. 10. Úvalno. Spony. Mladší doba římská.

Kresba S. Bříza.

Abb. 10. Úvalno. Fibeln, jüngere Römische Kaiserzeit.

Zeichnung S. Bříza

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Seznam ročníků, List of Volumes, Liste der Jahrgänge

ročník volume Jahrgang	název title Titel	rok vydání published in Erscheinungsjahr
1	Přehled výzkumů 1956	1959
2	Přehled výzkumů 1957	1958
3	Přehled výzkumů 1958	1958
4	Přehled výzkumů 1959	1960
5	Přehled výzkumů 1960	1961
6	Přehled výzkumů 1961	1962
7	Přehled výzkumů 1962	1963
8	Přehled výzkumů 1963	1964
9	Přehled výzkumů 1964	1965
10	Přehled výzkumů 1965	1966
11	Přehled výzkumů 1966	1967
12	Přehled výzkumů 1967	1968
13	Přehled výzkumů 1968	1970
14	Přehled výzkumů 1969	1971
15	Přehled výzkumů 1970	1971
16	Přehled výzkumů 1971	1972
17	Přehled výzkumů 1972	1973
18	Přehled výzkumů 1973	1974
19	Přehled výzkumů 1974	1975
20	Přehled výzkumů 1975	1977
21	Přehled výzkumů 1976	1978
22	Přehled výzkumů 1977	1980
23	Přehled výzkumů 1978	1980
24	Přehled výzkumů 1979	1981
25	Přehled výzkumů 1980	1982
26	Přehled výzkumů 1981	1983
27	Přehled výzkumů 1982	1984
28	Přehled výzkumů 1983	1985
29	Přehled výzkumů 1983	1987
30	Přehled výzkumů 1985	1987
31	Přehled výzkumů 1986	1989
32	Přehled výzkumů 1987	1990
33	Přehled výzkumů 1988	1991
34	Přehled výzkumů 1989	1993

ročník volume Jahrgang	název title Titel	rok vydání published in Erscheinungsjahr
35	Přehled výzkumů 1990	1993
36	Přehled výzkumů 1991	1993
37	Přehled výzkumů 1992	1996
38	Přehled výzkumů 1993-1994	1997
39	Přehled výzkumů 39 (1995-1996)	1999
40	Přehled výzkumů 40 (1997-1998)	1999
41	Přehled výzkumů 41 (1999)	2000
42	Přehled výzkumů 42 na obálce název Přehled výzkumů 42 (2000)	2001
43	Přehled výzkumů 43	2002
44	Přehled výzkumů 44	2003
45	Přehled výzkumů 45	2004
46	Přehled výzkumů 46	2005
47	Přehled výzkumů 47	2006
48	Přehled výzkumů 48	2007
49	Přehled výzkumů 49	2008
50	Přehled výzkumů 50	2009
51	Přehled výzkumů 51	2010
52	Přehled výzkumů 52-1	2011
	Přehled výzkumů 52-2	2011
53	Přehled výzkumů 53-1	2012
	Přehled výzkumů 53-2	2012
54	Přehled výzkumů 54-1	2013
	Přehled výzkumů 54-2	2013
55	Přehled výzkumů 55-1	2014
	Přehled výzkumů 55-2	2014
56	Přehled výzkumů 56-1	2015
	Přehled výzkumů 56-2	2015
57	Přehled výzkumů 57-1	2016
	Přehled výzkumů 57-2	2016
58	Přehled výzkumů 58-1	2017
	Přehled výzkumů 58-2	2017
59	Přehled výzkumů 59-1	2018
	Přehled výzkumů 59-2	2018

YURI E. DEMIDENKO, PETR ŠKRDLA, JOSEBA RIOS-GARAIZAR

IN BETWEEN GRAVETTIAN AND EPIGRAVETTIAN IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE: A PECULIAR
LGM EARLY LATE UPPER PALEOLITHIC INDUSTRY

JAROSLAV BARTÍK, PETR ŠKRDLA, JAN NOVÁK

MOHELNO-PLEVOCCE V KONTEXTU LOKÁLNÍHO LENGYELSKÉHO OSÍDLENÍ A PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ

RADKA KNÁPEK, ONDREJ ŠEDO

DEPOZITA IDENTIFIKOVANÁ V ŘÍMSKÝCH PŘÍKOPECH NA LOKALITĚ MUŠOV-NEURISSEN
A JEJICH PŘÍKLADY ZAZNAMENANÉ VE VYBRANÝCH AREÁLECH S DOKLADY POBYTU ŘÍMSKÝCH VOJSK

EDUARD DROBERJAR, RADKA KNÁPEK, ZUZANA JARŮŠKOVÁ

THE IMPORTANCE OF FINDS FROM THE MIGRATION PERIOD IN MALÁ HANÁ (MORAVIA)

ZUZANA LOSKOTOVÁ

LATE MIGRATION PERIOD SQUARE-HEADED BOW BROOCHES DECORATED WITH KNOBS IN THE CONTEXT
OF THE RECENT FIND IN MUŠOV, MORAVIA

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU 2018

PALEOLIT

NEOLIT

ENEOLIT

DOBA BRONZOVÁ

DOBA ŽELEZNÁ

DOBA ŘÍMSKÁ A DOBA STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ

